

CĂLĂTORI STRĂROMÂNI

Dionysius Exiguus călător străromân din Scythia Minor (Dobrogea)

VIVA Bodolan

Dionysius Exiguus (Dionisie cel Mic, Dionisie cel Smerit), teolog, matematician, traducător și scriitor, s-a născut în jurul anului 470, în Scythia Minor. Dionisie cel Mic cunoaște foarte bine limbile greacă și latină. Inițiat în spiritualitatea și cultura creștină, el a plecat în Siria, la Hieropolis și de aici la Constantinopol.

În anul 496, Dionisie pleacă la Roma, fiind chemat de Papa Ghelasie pentru a traduce canoanele sinodale ecumenice și pentru a pune ordine în decretul pontifical. La Roma s-a închinoviat la mănăstirea Sfânta Anastasia, așezământ rezervat oaspeților răsăriteni, îndeosebi egipteni. Aici i se acordă demnitatea de abate, de conducător spiritual al comunității. Dionisie a trăit la Roma și a lucrat sub zece papi. Se presupune că ar fi decedat la Vivarium, pe la 540-545.

Dionysius Exiguus și alți monahi dobrogeni încearcă să apere ortodoxia și unitatea bisericii împotriva unor erezii ale vremii. Lucrările sale originale, „De cyclo magno Paschae”, „Argumenta paschalia” și „Epistula di ratione Paschae”, cărora li se adaugă zece prefete la traducerile făcute, prezintă un mare interes pentru istoria culturală și ecleziastică.

Dionisie cel Mic este autorul sistemului cronologic al lumii civilizate. El și-a luat îndrăzneala, la un moment dat, să nu mai numere anii de la înscăunarea împăratului Dioclețian. În vremea lui funcționau mai multe sisteme de cronologie. Dionisie a calculat și a impus un alt sistem, sistemul omenirii de azi – era dionisiacă, era creștină, era noastră, era după Hristos.

La un an după publicarea primei sale lucrări calendaristice, străromânul Dionisie este solicitat de Papa Ioan I să-i aducă noi lămuriri pentru ca aceasta să poată fi înțeleasă și acceptată de lumea creștină apuseană. Adoptarea „**erei noi**” a fost de o uriașă utilitate. Prin acest sistem unitar de numărare a anilor a crescut apropierea popoarelor creștine. Noul sistem e adoptat în Italia, în anul 527; în sec. al VII-lea e adoptat în Franța; în sec. al VIII-lea și al XI-lea pătrunde în Anglia. În estul Europei, „era noastră” se generalizează abia în sec al XVIII-lea, când țarul Petru cel Mare a impus-o în Rusia. Țările Române cunoscuseră „**era creștină**” cu mai mult de două secole înainte.

La noi, datările erau făcute potrivit erei de la facerea lumii, și anume, în varianta constantinopolitană, care așeza începutul erei noastre în anul 5508. „Liturghierul slavonesc” al lui Macarie, de la Târgoviște, era datat cu anul 7016, ceea ce, prin scăderea lui 5508, înseamnă anul 1508 al erei noastre. Călugărul Moisi a tipărit la Târgoviște un „Molitvelnic slavonesc” pe care l-a datat dublu: de la zidirea lumii, în anul 7053, iar de la nașterea lui Hristos 1545.

Dubla datare, ca formulă de tranziție, a fost adoptată și folosită de vechii noștri tipografi pentru multă vreme. Dionisie a arătat Apusului ignorant adevăratul chip al Daciei Pontice, care trebuia cunoscut nu numai prin frigul, „barbaria” și „sălbăticia” Scythiei Minor, ci și prin aceea că „a crescut bărbați plini de căldură și minunați prin blândețea puterii”.

Bibliografie

Florian Petrescu, Călători și exploratori români de-a lungul secolelor, Editura Viitorul Românesc.